

Jiří Palyza

Národní centrum bezpečnějšího internetu

Prvního pluku 12a

186 00 Praha 8

Spolufinancováno Evropskou unií
Nástroj pro propojení Evropy

www.saferinternet.cz
www.bezpecne-online.cz
www.ncbi.cz

Být či nebýt...

...na **facebook** u

- Případ kyberšikany na škole v blízkosti Prahy
- „Happy slapping“
- „Bylo v prostředí Facebooku, netýká se školy“
- Oběť byla izolována
- Prováděl drobnou „šikanu“ v reálné světě, role oběti a agresora

Nepřítomnost na FB může pro mnoho mladých znamenat vyloučení z kolektivu, izolaci, potenciální zdroj posměchu a (kyber)šikany.

Trápí vůbec něco tu naši digitální mládež?

NCBI je členem:

- celoevropské sítě národních osvětových center bezpečnějšího internetu [INSAFE](#)
- mezinárodní sítě horkých linek [INHOPE](#).

NCBI realizuje řadu projektů, z nichž nejdůležitější je **Safer Internet SIC**, zaměřený na zvyšování povědomí o bezpečnějším užívání internetu, pomoc uživatelům internetu v nesnázích, a na boj proti šíření ilegálního obsahu online.

Podporuje vzdělávání v této oblasti, a to zejména dětí, kterým ubližuje nevhodné a závadné chování na internetu. Poskytuje pomoc, působí proti šíření ilegálního, zejména pedofilního a extremistického, obsahu na internetu. Projekt je spolufinancovaný Evropskou komisí.

CZ.nic

NCBI
Národní Centrum Bezpečnějšího Internetu

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Praha
bezpečně
online

 **Senioři
bezpečně
online**

EVROPSKÝ
MĚSÍC
KYBERNETICKE
BEZPEČNOSTI

eSafety certified

**Den bezpečnějšího
internetu | 2017**
7. února

Chraň svá data, chrániš tím sebe a své blízké

www.saferinternetday.cz

A co se to teď vlastně děje aneb jak digitální technologie mění náš svět... ... nastal čas změnit naše myšlení?

- Největší světová firma poskytující taxislužbu nevlastní jediné auto (**Uber**)
- Největší firmy poskytující telefonické služby nevlastní jediný metr infrastruktury (**Skype**)
- Prodejce s nejvyšší světovou tržní hodnotou nedrží žádné skladové zásoby (**Alibaba**)
- Nejrychleji rostoucí banky nevlastní žádné faktické peníze (**SocietyOne**)
- Největší světové „kino“ nemá jediný kinosál (**Netflix**)
- Největší poskytovatelé softwaru nevyvíjí aplikace (**Apple, Google**)

Digitální domorodci: 24/7 online

- Působí dojmem, že moderním technologiím „rozumí“.
- Dobře je znají ale jen na uživatelské úrovni.
- Hlubší znalosti o IT má jen zlomek nich, zájem o technické obory klesá. Chybí odborníci.
- Mileniálové a dopad digitální stopy

- Rychlá adaptace
- Neřeší
- Nemají respekt
- Nerozlišují svět reálný a svět online (tendence riskovat)
- Ví více, než generace rodičů
- Prázdné ulice, izolace
- Nevnímají nutnost ochrany osobního prostoru

SOCIÁLNÍ SÍTĚ

- Facebook.com

- Lidé.cz

- Spolužáci.cz

- Líbímseti.cz

- Google+

- Badoo.com

- YouTube.com

- Twitter.com

- LinkedIn.com

- MySpace.com

- Orkut.com

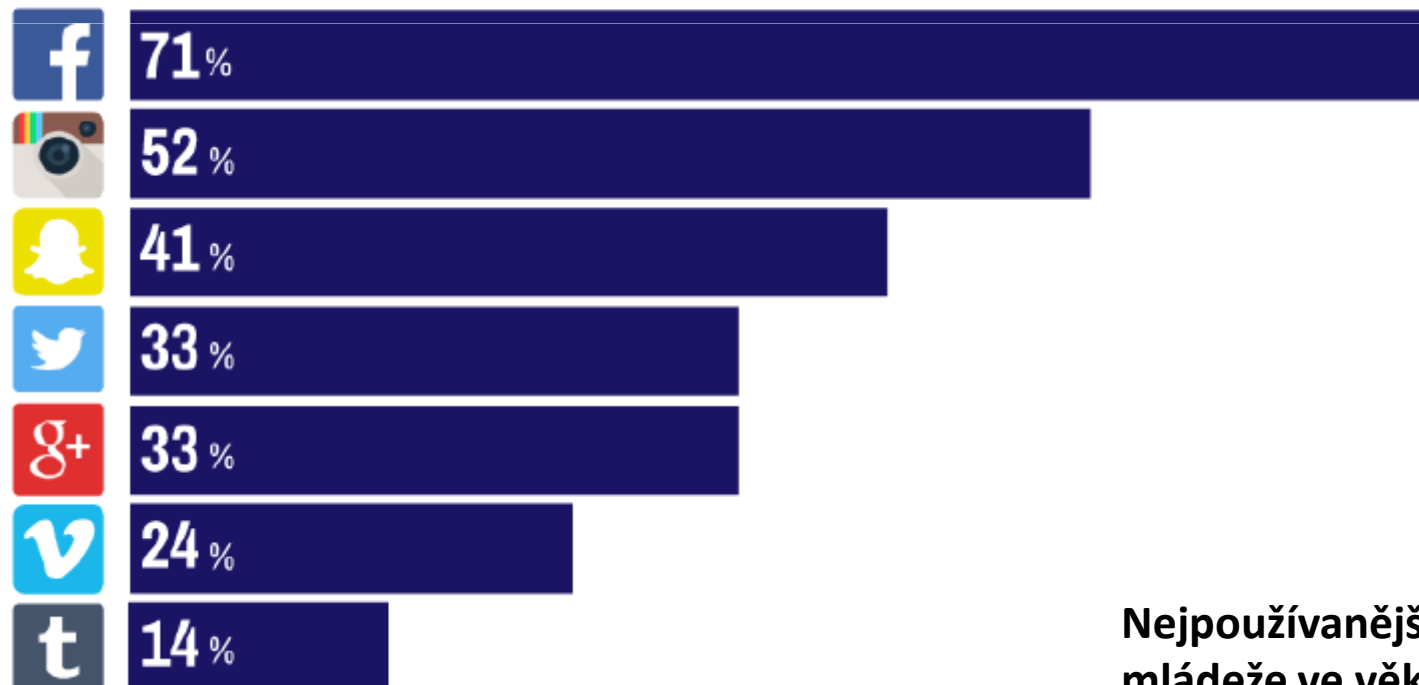

- VK.com

<Delete> je zapomenuté slovo

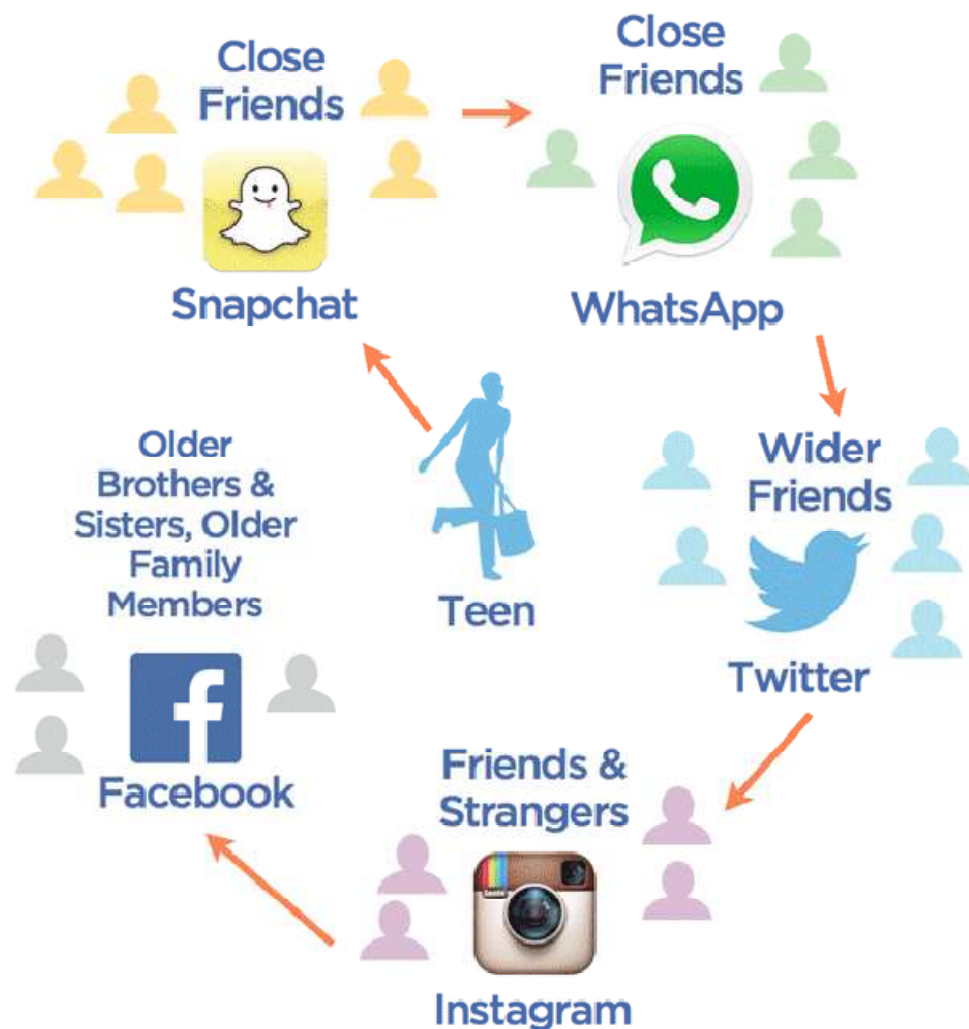
- Data se sbírají, analyzují a vyhodnocují → zanecháváme po sobě **digitální stopu**
- Levné a spolehlivé zálohování, cloudové služby
- Důraz kladen na ochranu soukromí
- Mladí dělají vše online a data jsou průběžně uchovávána
- **Nejpoužívanější a nejoblíbenější aplikace slouží k vyjádření sebe sama, svých pocitů, nálad, představ, očekávání a zklamání.....a sdílení**

Nejpoužívanější aplikace dnešní mládeže ve věku 13 až 17 let.

Sociální sítě

...synonymum dnešního internetu?

<http://www.wsimarketing.cz/socialni-media/>

Kde je hranice soukromí?

Existuje ještě vůbec v době digitálních médií?

Fenomén Youtuberů
– sdílí svůj život online.

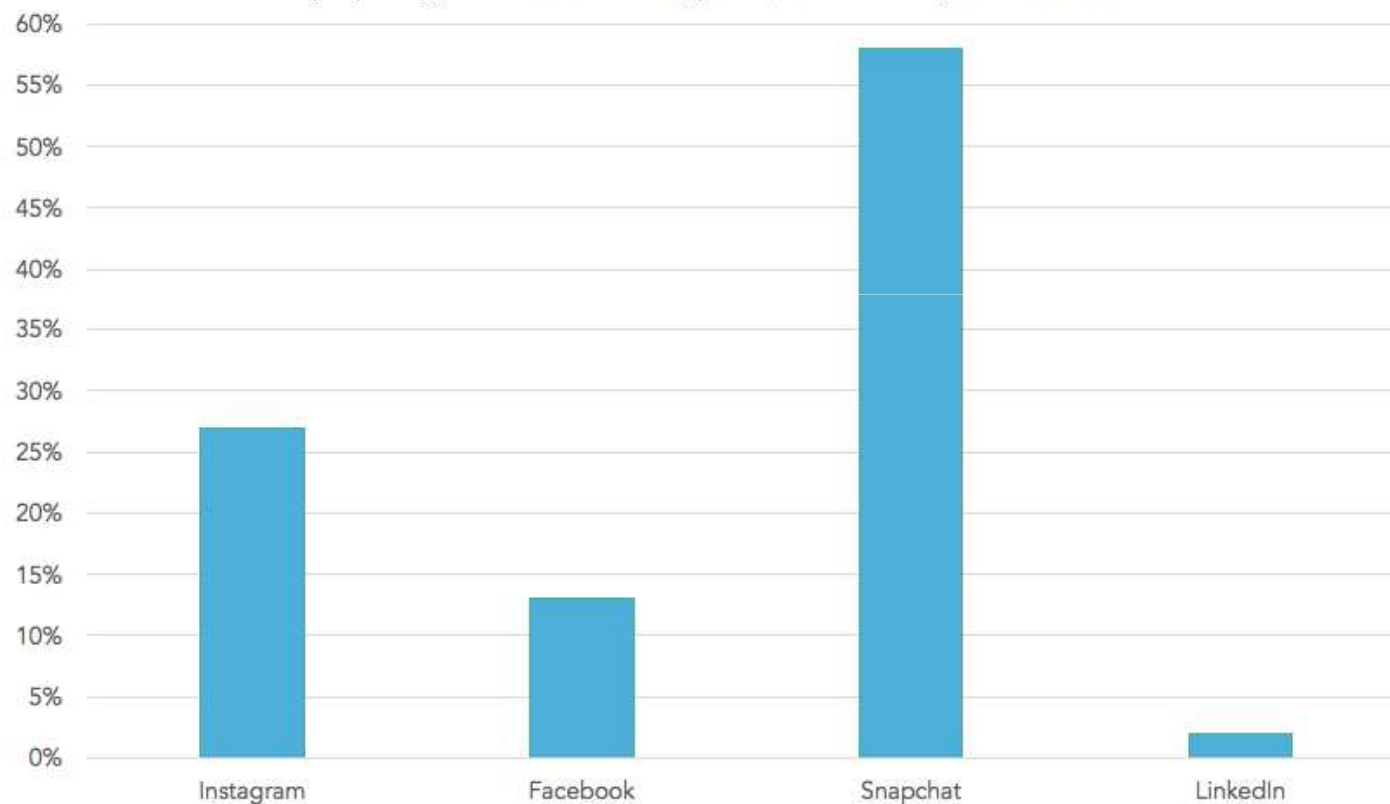
Čím chtějí mladí být?

....Jůtuberem

Pořadí, v jakém studenti kontrolují dění na SNS

"You open your phone and have a notification badge on Instagram, Facebook, Snapchat, and LinkedIn...which do you click first?"

Survey responses gathered from WhatsGoodly poll of 9,381 current college students from 5/27/2016-3/15/2017

Margin of Error: $\pm 1.35\%$

A co je to vlastně to soukromí ???

Internet je
veřejný prostor

38 % dětí na Facebooku
je mladší 13 let

Čtyři děti ze sta na FB
jsou mladší šesti let

Ideální věk pro založení účtu na FB
je ca 9 let. S dohledem
a vysvětlením rodiče.

Až 70 % uživatelů SNS
je používá mobilně.

- NEGATIVA

+ POZITIVA

- Rychlý rozvoj a dostupnost.
- Zkrácení vzdáleností mezi lidmi.
- Rychlé a pohodlné vyhledávání informací.
- Rychlá práce při vytváření dokumentů, prezentací apod.
- Co na internetu děláme: komunikujeme, hrajeme, nakupujeme, hledáme informace, vzděláváme se, pracujeme...

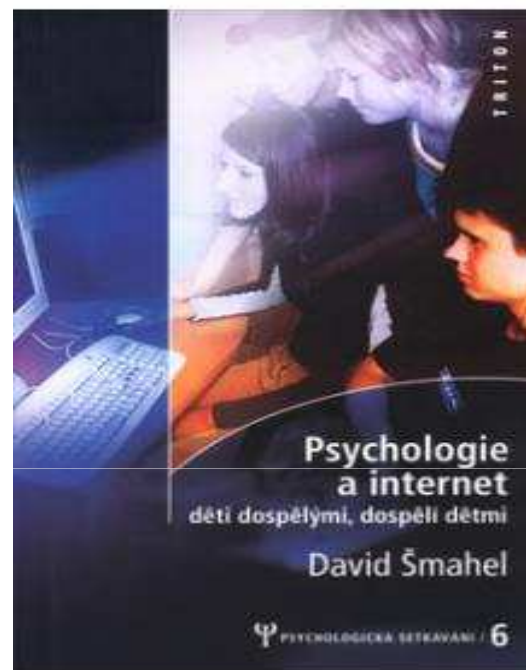
- Přístup k internetu závisí na okamžitém stavu sítě a technických prostředků.
- Dodržování autorských práv (nepostradatelný pomocník pro studenty).
- Nestabilita a neaktuálnost stránek (odkazy nemusí být stále aktuální).
- Přístup na stránky s nevhodným obsahem.
- Možnost jakékoliv komunikace s kýmkoliv.
- Digitální stopa.
- Snadná zranitelnost.

Specifikum

WWW tzv. hypertext. Souvisí s lidským myšlením, které není lineární jako např. text v knize, ale přeskakujeme z myšlenky na myšlenku. Internetový surfař si zvykne na krátké hutné texty proložené množstvím odkazů a lineární text ho nudí. Těkáme, vyhledáváme interaktivitu. **Web 2.0 -- UGC = uživatelsky generovaný obsah**

Jak nás internet ovlivňuje?

- Jak se ve virtuálním světě chováme?
- Jsme jako Jekyll a Hyde?
- Projevuje se naše osobnost jinak než ve skutečném životě?
- Navazujeme prostřednictvím internetu vztahy jinak než ve skutečném životě?
- Jakou povahu mají takové vztahy?
- Můžeme být na internetu závislí?

Triton, 2003

- **Ztrácíme schopnost soustředit se na jednu věc** x **Učí nás zvládat více věcí najednou a vybrat to podstatné.**
- **Nalézáme fakta důležitá pro naše rozhodování** x **Kdo rozezná, zda je informace objektivní, nebo je to blábol?**
- **Záplava informací neposkytuje skutečné vědění** x **Nemusím si pamatovat velké množství faktů, mohu se lépe soustředit na přemýšlení o nich, nutnost provádět vlastní audit informací, vyhodnocení**
- **Mozek s informacemi nakládá stále stejně** x **Internet významně ovlivňuje naši mysl.**

Co tvoříme užíváním internetu?

- ❑ **Digitální stopa** – vše, co online prostředí vložíme při užívání internetu (e-maily, články, fotky, komentáře, blogy...) Velký bratr je s námi všude.

Vědomá..... blogy, komentáře, příspěvky na SNS

Nevědomá..... IP, SSID, GPS

Kombinovaná.....cookie, odesílaná browsery

- ❑ Proč se v online prostředí chováme jinak než ve skutečnosti? Anonymita, skrytá identita, honba za atraktivitou, na internetu žijeme jiní životy, sebeprezentace vede k vylepšování vlastního obrazu – a závisti ostatních „**proč on/ona se má lépe než já, kde je chyba?**“

<https://youtu.be/0Q29ZvlbHXs>

**Dostihne nás naše digitální stopa?
Otestujte si sami...**

Digitální stopa na Facebooku:

<http://graph.tips>

Ochrana osobnosti online

- V kontextu kyberprostoru je důležitý § 84 NOZ, který říká, že: „Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.“
- § 85 NOZ vymezuje, že šířit podobu člověka (tedy záznam, na základě kterého by mohl být identifikován) lze opět jen s jeho souhlasem
- Dle § 87 NOZ může výše uvedený souhlas odvolat, ovšem s důsledky, které z toho případně vyplývají
- § 88 - § 90 NOZ vymezují výjimky, za kterých souhlasů není třeba (věda a výzkum, zpravodajství...)

Naháči a prdeláči – je to vůbec možné? (...možné je všechno)

I rodiče umí zdatně generovat digitální stopu svým dětem
a neuvědomují si, že mohou plnit katalogy pedofilům.

SEXTING

Uveřejňování sexuálně explicitních materiálů

- Fotky
- Video
- Texty

Obtěžování

- SMS
- Text
- obrázky

Dětská pornografie

- co je to „pornografie“?
- co je to „dětská pornografie“?

Dětská pornografie

- Pornografie, v níž jsou zobrazeny dítě či děti jako sexuální aktéři nebo objekty
- Zobrazení soulože, masturbace nebo podobných aktivit, jichž se účastní dítě nebo děti
- Zobrazení dětských genitálií nebo dětské nahoty pořízené nebo používané za účelem sexuálního vzrušení nebo uspokojení
- Definice zahrnuje nejen vizuální díla (fotografie, kresby, filmy, sochy), ale i literární nebo zvuková zobrazení (fantazijní povídky, záznam dětského hlasu apod.)
- Český právní řád termín nevymezuje, používá se termín „pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě“
- Na jejím šíření se podílejí i samotné děti a mladiství. Podle výzkumu EU Kids Online, praktikovalo sexting v roce 2010 10 % českých dětí mezi 9 a 16 lety. Je pravděpodobné, že tento fenomén spíše roste.

DÍTĚ JAKO ZDROJ PORNOGRAFIE

sexting

- První záznam v roce 2007, složenina „sex“ a „texting“
- Teenageři sami aktivně své fotografie zveřejňují (11% českých dětí v roce 2011 poslalo sexuálně laděnou zprávu – v celé EU 3%)
- Šířením intimních materiálů:
 - se zařazují do normy ve vrstevnické skupině
 - cítí se dospělejší
 - vše vidí jako nevinnou hru
 - neuvědomují si důsledky
- Za poskytnuté materiály často požadují protislužbu
 - Tarif na mobil
 - Peníze na účet

Důvody takového chování

- **Výchova** (chybí otevřená komunikace týkající se sexuální oblasti, tělesných změn způsobených věkem)
- **Společenské klima** (žijeme přeci v demokracii)
- **Deprivace v rodině** jako důvod
- **Nuda**
- Navázání intimního kontaktu s jiným pohlavím
- Vyvolání vzrušení u „adresátů“
- Materiály jsou zveřejňovány jako forma **sebe prezentace**
- V méně případech dílo okamžiku a intimní materiály neměly být zveřejněny

DÍTĚ JAKO ZDROJ PORNOGRAFIE

důsledky sextingu

- Digitální materiál nelze **nikdy spolehlivě získat zpět** – riziko následného vydírání, zásahu do pozdější kariéry
- Někdy se takové materiály mohou stát zdrojem kyberšikany, kybergroomingu či kyberstalkingu
- Oběť sextingu může být vystavena sexuálnímu útoku
- Časté zveřejňování intimních fotografií bývalými partnery (revenge porn)
- Může se jednat o šíření dětské pornografie (trestné)

Únik fotografií ze sociální sítě

Libím se ti.cz

Neznámý pachatel odcizil v roce 2008 přes tisíc intimních fotografií ze seznamovacího portálu pro mladé – Libimseti.cz.

Galerie s lechtivými materiály byly sice chráněny heslem, avšak šikovný hacker využil zastaralé a nedokonalé ochrany. Fotky byly volně k dispozici na internetu, dokonce se objevily v upravené verzi jako dvacetiminutové video.

<http://www.zive.cz/bleskovky/hacker-stahl-tisice-intimnich-fotek-ze-seznamky-libimseticz/sc-4-a-144169/default.aspx>

Únik fotografií ze sociální sítě

libum.se ti.cz

libimseti.cz

Hledat

Bezpečné vyhledávání – mírný režim ▼

Přibližný počet výsledků: 36 900 (0,27 s)

Google.com in English Rozšířené vyhledávání

- Vše
- Obrázky**
- Video
- Zprávy
- Více

Libovolná velikost

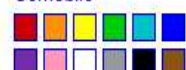
- Velká
- Střední
- Ikona
- Větší než...
- Přesně...

Libovolný typ

- Obličej
- Fotografie
- Klipart
- Kresba

Libovolná barva

- Plné barvy
- Černobílé

Standardní
zobrazení

Zobrazit velikosti

Případy ČR

- **Přemluvená školačka**

Šestnáctiletá gymnazistka z Litvínova se nechala vyprovokovat od spolužáků a přímo ve třídě se nechala natočit na mobilní telefon při masturbaci. Video použil jeden z autorů jako materiál k vydírání, vyžadoval po studentce sex. Případ byl vyřešen jako přestupek.

<http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-domaci/112517/masturbujici-gabinku-17-tocil-syn-litvinovskeho-starosty.html>

http://zpravy.idnes.cz/starosta-ma-problem-kvuli-videu-s-masturbujici-skolackou-tocil-jeho-syn-1o8-/krimi.asp?c=A090331_141703_krimi_jba

- **Naivní ctitelka**

Patnáctiletá žačka z velkého Meziříčí poslala svému nezletilému spolužákovi intimní fotografii, aby u něj vzbudila zájem. Chlapec ji však přeposlal dalším známým a případ skončil tím, že se snímek dostal až k učitelům, kteří dívku identifikovali podle řetízku na krku. Událost byla řešena policií s podezřením na šíření dětské pornografie a vyústila pro aktéry společensky prospěšnými pracemi.

http://zpravy.idnes.cz/divka-nafotila-porno-samospousti-kamarada-vysetruje-policie-pt6-/krimi.aspx?c=A090114_073536_krimi_klu

Prevence

- Otevřený dialog
- Opatrné otevření tématu (v televizi mluvili o...)
- Mluvit s dětmi o tom, co s kamarády sdílí, jaké obrázky si posílají v rámci mobilů...
- Výchova k partnerství (51 % dívek cítí nátlak od svého partnera, aby poslalo intimní fotografie, ale pouze 18 % chlapců)
- Výchova k sebedůvěře a pevným hranicím dětí
- Nutit děti přemýšlet o dlouhodobých důsledcích sextingu (vliv digitální stopy)
- Naslouchat dětem a mladistvým!

Rady pro děti

- Zabezpečení na sociálních sítích (odznačení fotky, zabezpečení profilu na FB aj.)
- Nastav si soukromí na sociálních sítích
- Přemýšlej, než něco zveřejníš!
- Rozchod není důvod pro sexting
- Pořizuješ-li obrázky ostatních, přemýšlej nad jejich pocity, když takový obrázek uvidí
- Svěř se důvěryhodnému dospělému
- Obrát se na

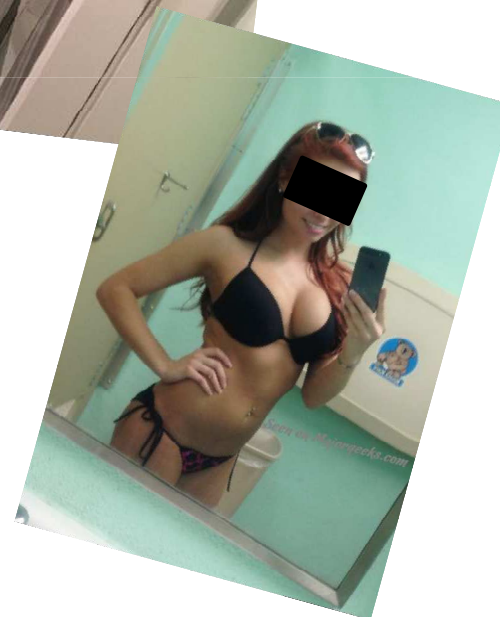
Dětská prostituce online

- Specifickým fenoménem je dětská prostituce či kupčení s erotickými materiály za účelem zisku
- Děti jsou ochotné posílat neznámým lidem z chatu nebo seznamky své odhalené fotografie, případně s nimi vést rozhovory přes webkameru kde jsou ochotné se obnažit. Neuvědomují si, že druhá strana si je u toho může **nahrát, nebo vyfotit**.
- Podle zjištění Seznamu.cz jsou v nabízení sexu aktivnější dívky, chlapci jsou spíše oslovováni a souhlasí méně často, než dívky. Průměrná cena hetero sexu je 750 Kč, u gay sexu 2700 Kč.
- Další novinkou a variantou dětské prostituce jsou online sex chaty.

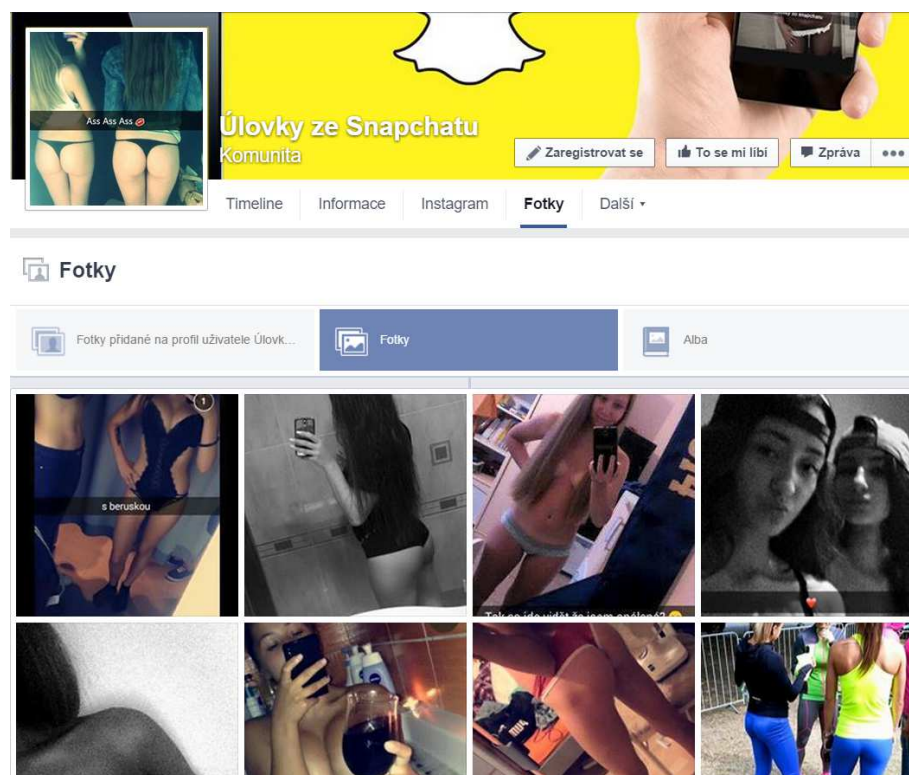
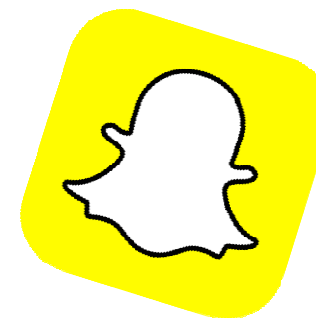
Zveřejňování intimních fotek a videí

Koupelnová selfie

Pozor, kam vkládáte své fotky

Kdy je selfie trestným činem?

- Pokud dotyčnému v době pořízení **nebylo 18 let**
- Pokud zobrazuje sexuálně explicitní polohy, pohlavní styk, genitálie
- Pokud jsou takové fotky a videa **dále šířeny, přeposílány**
- Pokud fotíš někoho **bez jeho souhlasu**
- Pokud **bez jeho souhlasu** umístíš fotku či video na internet

Jak se fotit – ve vztahu s selfie

- Rady pro náctileté jak být obezřetní
 - Fot' se bez obličeje
 - Nefot' se s pozadím, které každý zná (tvůj pokoj)
 - Vynech řetízky, prstýnky, náušnice, tetování... prostě vše, podle čeho tě může okolí poznat
 - Fotky zahesluj a neměj je volně dostupné v PC ani telefonu
 - Jakmile tě kvůli sextingu někdo začne otravovat nebo ti chce ubližovat, na nic nečekej a žádej pomoc (když nefungují rodiče, funguje policie, nebo Linka bezpečí)
 - Pokud máš chytrý telefon, může být fotka označena iniciálami, díky kterým může být dohledatelná
 - www.sexting.cz

Hot trendy

- **Webcam trolling**

(Často v kombinaci s kybergroomingem – falešná identita druhé strany. Videohovor na různých komunikátorech s dítětem je bez jeho vědomí přes různé komunikační programy nahráván, ke komunikaci je používán software, který umí oběti promítat videosmyčku, tzv. virtuální webkameru, dítě má pocit, že na druhé straně opravdu sedí například další dítě).

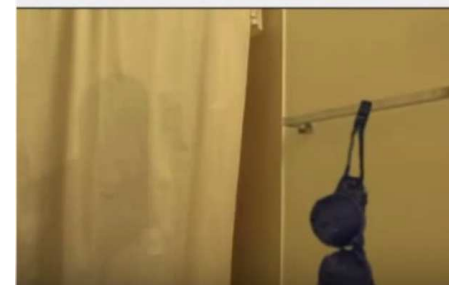
Obětí jsou děti ve věku 12-16 let, většinu tvoří chlapci. Největší počet přehrání pak mají skupinové záznamy.

- **Sex přes webovou kameru**

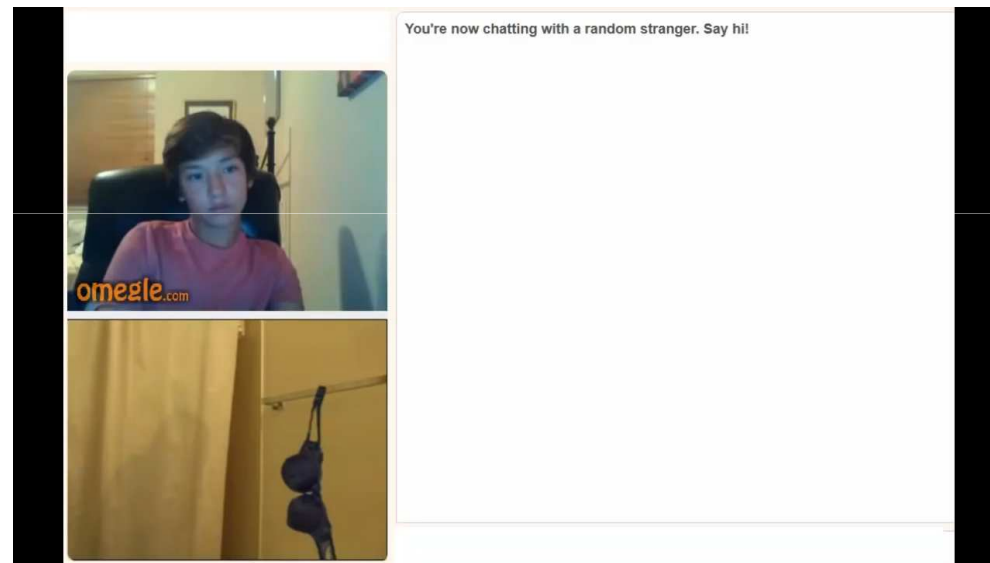
V současné době výrazně narostla poptávka po domácích erotických videích (kopíruje to trendy současného pornoprůmyslu).

WEBCAMSEX

Webcam trolling – videosmyčka s před nahranými scénami, fenomén poslední doby

WEBCAMSEX

**TCHYN
Ě**

**UČITELK
A**

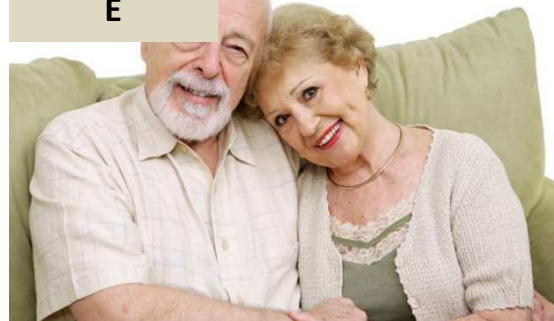
**BUDOUCÍ
ŠÉF**

**RODIČ
E**

**PRARODIČ
E**

DĚTI

Sexting a právo

- **Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§192 TZ)**
 - Rozesílání pornografických MMS zachycujících osobu mladší 18 let (2-8 let)
- **Zneužití dítěte k výrobě pornografie (§193 TZ)**
 - Svedení osoby mladší 18 let k výrobě sexuálně dráždivé fotografie (1-8 let)
- **Šíření pornografie (§191 odst. 2 písm. a) TZ)**
 - Opakované zasílání pornografických fotografií osobě mladší 18 let (2-5 let)
- **Ohrožování výchovy dítěte (§201 odst. 1 písm. a) TZ)**
 - Svádění k promiskuitě (2-5 let)
- **Svádění k pohlavnímu styku (§202 TZ)**
 - Poskytnutí osobě mladší 18 let úplatu za její obnažování za účelem svého pohlavního uspokojení (2-5 let)

Sexting a trestně právní souvislosti

- Často jde ruku v ruce s **kyberšikanou**
- V některých zemích je sexting trestným činem a mladistvý může být doživotně veden v databázi jako sexuální delikvent
- V ČR **jako trestný čin není definován** a tím pádem ani kriminalizován
- **Děti starší 15 a mladší 18 let mohou mít sex ve smyslu, že takový akt není trestným činem.** Pokud by se u toho natáčely, fotily či psaly zápisky na toto téma, **mohlo by se jednat o výrobu a držení dětské pornografie.**
- Pokud není v trestním zákoně stanoveno jinak, je dítě považováno za osobu mladší 18 let.

Sexting a trestně právní souvislosti

Sexting není v zákoně definován jako trestný čin, můžeme se opřít o následující paragrafy:

- **Obchodování s lidmi** (§ 168) – v 1. odstavci trest odnětí svobody ve výši 2 - 10 let.
- **Omezování osobní svobody** (§ 171) – v 1. odstavci trest odnětí svobody ve výši 2 roky.
- **Vydírání** (§ 175) – v 1. odstavci trest odnětí svobody 6 měsíců až 4 roky.
- **Pohlavní zneužití** (§ 187) – v 1. odstavci trest odnětí svobody 1 až 8 let.
- **Šíření pornografie** [§ 191 odst. 2 písm. a) TZ] – např. opakované zasílání pornografických fotografií osobě mladší 18 let – ve 2. odstavci trest odnětí svobody až na dvě léta, zákaz činnosti nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty
- **Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií** (§ 192) – v 1. odstavci trest odnětí svobody až 2 roky.
- **Zneužití dítěte k výrobě pornografie** (§ 193) – v 1. odstavci trest odnětí svobody 1 – 5 let.
- **Ohrožování výchovy dítěte** (§ 201) – v 1. odstavci trest odnětí svobody až 2 roky.
- **Svádění k pohlavnímu styku** (§ 202 TZ) – např. poskytnutí osobě mladší 18 let úplatu za její obnažování za účelem svého pohlavního uspokojení – v 1. odstavci trest odnětí svobody až dva roky nebo peněžitý trest
- **Podvod** (§ 209) – v 1. odstavci trest odnětí svobody až 2 roky.
- **Nebezpečné vyhrožování** (§ 353) – v 1. odstavci trest odnětí svobody až 1 rok.
- **Nebezpečné pronásledování** (§ 354) - v 1. odstavci trest odnětí svobody až 1 rok

Novinky v legislativě

- Je v platnosti novelizace zákona týkající se sextingu a kybergroomingu (lákání dětí na schůzku, často pod smyšlenou identitou s cílem jim ublížit, nebo je zneužít k trestné činnosti)
- Navrhovaný text nových ustanovení zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (v platnosti od 1. 8. 2014)
 - **§ 193a Účast na pornografickém představení**

Kdo se účastní pornografického představení nebo jiného obdobného vystoupení, ve kterém účinkuje dítě, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
 - **§ 193b Navazování nedovolených kontaktů s dítětem**

Kdo navrhne setkání dítěti mladšímu patnácti let v úmyslu spáchat trestný čin podle § 187 odst. 1, § 192, § 193, § 202 odst. 2 nebo jiný sexuálně motivovaný trestný čin, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“

Skutečné případy SEXTINGU

- 25letý V. Švajgl – Ústí nad Labem
- 13 letou dívku přiměl ke komunikaci přes Skype
- Výhrůžky, aby se před webkamerou svlékla a masturbovala.
- Vyděšená dívka se svěřila matce a ta to oznámila policii
- Byl **odsouzen k odnětí svobody na 6 let**

KYBERGROOMING

**Psychická manipulace
dítěte prostřednictvím
internetových
komunikačních prostředků.**

- e-mail,
- instant messengery: icq, skype,
- sociální sítě,
- SMS.

Cíl: sexuální využití oběti.

KYBERGROOMING

Oběť: zpravidla nezletilí ve věku 9 – 16 let

Útočník se snaží přimět oběť k osobní schůzce s cílem dítě:

- sexuálně zneužít,
- fyzicky mu ublížit,
- zneužít k vlastnímu obohacení

(výroba dětského pornografického materiálu, obchod s lidmi, vydírání).

Fáze kybergroomingu

- Kontaktování dítěte
- Získávání osobních informací
- Budování důvěry a pocitu jedinečného vztahu
- Izolace oběti
- Vyvolání emoční závislosti
- Osobní setkání – zpravidla ve fázi emoční závislosti
- Sexuální a jiné zneužití

Různé možnosti získávání údajů od dětí

Zaslání informace o zdánlivé výhře spolu s požadavkem uvedení adresy pro zaslání výhry (sociální inženýring)

Ahoj, tvoje e-mailová adresa byla náhodně vybrána s dalšími 20 adresami ze 4 milionů dětí v České republice.

Vyhráváš nový mobilní iPhone 4G.

Odpověz na tento e-mail, připoj své jméno, příjmení a adresu, kam máme telefon poslat. Nezapomeň připojit barvu iPhone, o který máš zájem (černá nebo bílá). Vše zdarma!

Odpověz do 5 dnů!

Techniky kybergroomera

- Aktivní „naslouchání“
- Zrcadlení
- Podplácení
- Izolace
- Vydírání
 - „musím se s tebou setkat, jsi můj nejlepší přítel“*
 - „když to doma řekneš, pošlu Tvé nahé fotky do školy“*

Kyberidentita pachatele

- **Statická identita** – útočník si vytvoří jednu falešnou identitu, prostřednictvím které oslovuje vybrané oběti (například uživatelský profil na Facebooku).
- **Dynamická identita** – Útočník si identitu upravuje dle potřeby, vystupuje pod několika přezdívkami/nicky/avatary. Přizpůsobuje si věk, záliby a zájmy, případně i pohlaví a další osobní údaje tak, aby oslovil vybranou oběť co nejefektivněji.
- **Falešná autorita** – Někdy útočníci nevystupují jako fyzické osoby, ale jako představitelé firem (jednatelé, ředitelé, manažeři), které vytipovaným obětem (dětem) přinesou nějaký užitek.

Charakteristiky komunikace

- Trpělivost
- Snaha udržet komunikaci a vztah v tajnosti
- Hovoří často o významu „pravé“ lásky
- Nadprůměrně přátelský, pečující, podporuje dítě emočně i finančně
- Hovoří o sexuálních tématech
- Komunikuje s mnoha vytipovanými dětmi najednou

Nejčastější oběti

- Zpravidla dívky
- 11-17 let
- Hodně času trávící v kyberprostoru (online, telefon)
- Až závislostní chování (toho využívá při manipulaci, sklony k závislosti se mohou projevovat jak na technologii, tak na člověku)
- Snížená sebeúcta, nedostatek sebedůvěry
- Děti a mladiství, kteří mají pocit osamělosti, nedostatku lásky a pozornosti
- Děti s menší schopností kritického myšlení
- Děti snadno ovlivnitelné, důvěřivé a otevřené
- Děti, které nemají informace, nebo které jsou zrovna v odporu proti autoritám

Kybergrooming v ČR

Pavel Hovorka z Ostravy

- Sponzor dětských domovů
- Komunikace s nezletilými chlapci prostřednictvím seznamek
- Vyžadování sexuálně laděných fotografií
- Vydírání zveřejněním fotografií či homosexuality
- Sexuální zneužití
- Obviněn z TČ pohl. zneužívání, vydírání, ohrožování výchovy mládeže, svádění k pohlavnímu styku a znásilnění
- Nejprve odsouzen na 8 let TOS s ostrahou a nařízena sexuologická léčba
- Později odvolací soud zmírnil na 6,5 roku TOS, protože se nepodařilo prokázat znásilnění, ale „jen“ sexuální zneužití 21 nezletilých chlapců

KYBERGROOMING – rizika

Riziko nejvyšší u nejmladších dětí – je snadné získat jejich důvěru

Rizika si teoreticky uvědomují, ale nedokáží dobře vyhodnotit konkrétní situaci

Nejrizikovější:

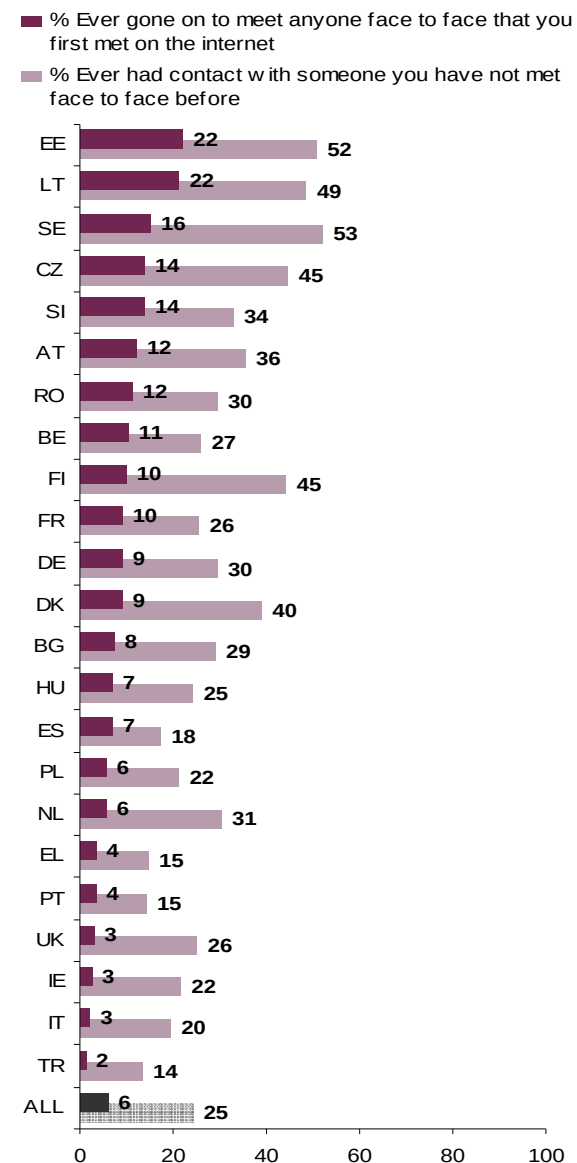
Veřejné chatovací místnosti

Britský pedofil Michael Wheeler používal k seznamování se s dívkami veřejný chat. S jednou ze zneužitých dívek se seznámil, když jí bylo 11 let. Postupně jí manipuloval, až se na něm stala citově závislá. Krátce po jejích 13. narozeninách ji začal sexuálně obtěžovat. Kontaktoval a obtěžoval také její kamarádky. Důsledky: 11 sexuálních útoků, zneužití 2 dívek (13 let). Byl uvězněn na 3 roky.

- Online seznamky
- Sociální sítě

JE KYBERGROOMING OKRAJOVÁ HROZBA?

- KAŽDÉ ČTVRTÉ DÍTĚ KOMUNIKUJE NA INTERNETU S CIZÍMI LIDMI
- KAŽDÉ PÁTÉ DOSTALO NABÍDKU K OSOBNÍMU SETKÁNÍ
- 14% DĚTÍ SE TVÁŘÍ TVÁŘ SETKALO S ČLOVĚKEM, KTERÉHO POTKALO NA INTERNETU

Co dělat?

Mladší děti (do 10 let)

- ideálně být při chatování s nimi a mluvit o tom, co se v chatu děje
- osobní setkání s kamarády z internetu není vhodné

Starší děti (nad 10 let)

- diskutovat o pro a proti setkání s internetovými známostmi
- usilovat o to, aby na případná setkání nechodily samy
- budovat důvěrný a otevřený vztah

Do budoucna trestný čin navazování nedovolených kontaktů s dítětem

Šikana a kyberšikana

Stadia šikanování

1. Zrod ostrakismu

Identifikace a vyčlenění okrajových členů

2. Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V kybeprstoru může fyzická agrese chybět, nebo je podporována kyberšikanou

3. Vytvoření jádra (klíčový moment)

4. Většina přijímá normy

5. Totalita neboli dokonalá šikana

Formy agresí a manipulací

- Fyzická agrese a používání zbraní
- Slovní agrese a zastrašování zbraněmi
- Krádeže, ničení a manipulace s věcmi
- Násilné a manipulativní příkazy
- Zraňování izolací, oklikou a „uměleckými“ výtvary

Typy agresorů

- Drsňák
- Slušňák
- „Srandista“

Typická oběť

- Kdokoliv
 - Bojácnost
 - Zranitelnost (vulnerabilita)
-
1. Oběti „slabé“ s tělesným a psychickým handicapem
 2. Oběti „silné“ a nahodilé
 3. Oběti „deviantní“ a nekonformní
 4. Šikanování žáci s životním scénářem oběti

KYBERŠIKANA JE ŠIKANA

KYBERŠIKANA je jednou z forem šikany

Agresor oběť ohrožuje, pronásleduje, týrá psychicky a využívá k tomu mobilní komunikační nástroje a internet

Mobilní telefony – SMS, MSM, videa, obrázky

Internet – e-mail, icq, skype, sociální sítě.

FORMY KYBERŠIKANY

Formy kyberšikany dle rozsahu (množství svědků)

- **Soukromá – mobilní telefon, uzavřený chat, e-mail**
 - posílání výhružných zpráv, nepříjemné telefonáty, pořizování ponižujících fotografií a videí
 - posílání obtěžujícího obsahu (fotografie, videa, viry, spamy), zneužití účtu
 - lákání soukromých informací a intimních materiálů (webcam)
- **Poloveřejná – profil v SNS, veřejný chat, emailová konference**
 - posílání nepříjemných komentářů, záměrné ignorování a vyloučení ze skupiny
 - zveřejňování a šíření ponižujících obrázků a videí
 - zneužití profilu nebo vytváření falešných profilů
- **Veřejná – webová stránka, veřejné portály pro sdílení videí**
 - tvorba webových stránek s cílem ponížit oběť (Star Wars Kid)
 - zveřejňování ponižujících videí (Anna Halmann)

Typy kyberšikany

přímé útoky

(zprávy posílané přímo obětem)

v zastoupení

(využívání druhých pro šikanu obětí v kyberprostoru)

Přímé útoky

- Posílání obtěžujících, výhrůžných nebo krutých zpráv formou SMS, po emailu nebo „kecálcích“ (Skype, Facebook messenger, Viber apod.).
- Kradení hesel a následné zneužívání osvojeného účtu.
- Blogování čili zveřejňování intimních informací nebo pomlouvání prostřednictvím blogu.
- Zveřejňování choulostivých nebo lživých informací a obrazových materiálů na webových stránkách nebo jejich šíření telefonem – zejména záznamy aktů klasické šikany, násilí páchaného na oběti nebo např. pornografické fotografie s tváří oběti.

Druhy kyberšikany

- **Nářez (Flaming)** – internetové diskuse za pomoci elektronických zpráv, které používají agresivní a útočný jazyk
- **Obtěžování (Harassment)** – opakované posílání útočných, urážlivých nebo nevyžádaných zpráv
- **Pomlouvání (Denigration)** – rozšiřování pomluv, drbů a lží o někom s cílem poškodit jeho pověst nebo vztahy
- **Předstírání (Impersonation)** – posílání materiálů a komentáře pod cizím jménem
- **Prozrazení (Outing)** – sdělování cizích tajemství a citlivých informací bez souhlasu dotyčných
- **Podvod (Tickery)** – přesvědčení oběti k prozrazení tajemství či citlivých informací a následné zveřejnění na internetu
- **Vyloučení (Exclusion)** – záměrné vyloučení z online skupiny
- **Kyberpronásledování (Cyberstalking)** – opakované a intenzivní obtěžování a ponižování, které zahrnuje výhružky nebo zastrašování

Kyberšikana v zastoupení

- Nebezpečnější
- Agresor si na „práci“ najde někoho jiného (ten si často neuvědomuje, co páchá)
- Často nevědomě i rodiče (skočí na past vymyšlenou agresorem)

Kdo je kyberagresor?

- Role agresora a oběti se proměňuje a často i vyměňuje, pokud jde o situaci spojenou s reálnou šikanou (oběť šikany může být kyberagresor, kyberagresorem může být i někdo, kdo se oběti chce zastat a pomstít se za ní, ale v reálu by si netroufl)
- Agresor bývá dítě technicky a intelektově zdatné
- Na začátku často stává „vtípek“, který děti nedomyslí
- Snižuje se věk, kdy se z dětí stávají agresori a zároveň se zvyšuje brutalita násilí
- Agresorem někdy může být i někdo, kdo by nás nikdy nenapadl
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=264590106995715&id=359701990779549

Typy kyberagresorů

1. „Pomstychtivý andílek“

„zlonapravující“ spasitel, chce dát oběti lekci, často též původní oběti kyberšikany, náprava – uvědomit si, že nelze brát právo do svých rukou

2. Bažící po moci

vláda pomocí strachu, potřeba publika, často oběti klasické šikany, často používají šikanu v zastoupení, technická dovednost, neschopnost nahlédnout důsledky svých činů

3. „Sprostý holky“

nuda, hledají zábavu, potřeba publika, konec v případě, že zábava nepřinesla očekávané uspokojení

4. Neúmyslný kyberagresor

„tvrďák“ na internetu, odpovídají ve vzteku, frustraci, bez přemýšlení, někdy se tak chová i k přátelům, bere to jako vtipkování

Různé motivy, různé potřeby (publikum x anonymita), záměrnost

KYBERŠIKANA JE ŠIKANA

- **Oběť vystavená šikaně je v dnešní době zpravidla vystavená také kyberšikaně**
- **Šikanování ve škole probíhá i v kyberprostoru**
- **Role zůstávají zachovány (role agresor – oběť)**

Kyberšikanu nevyšetřujeme odděleně, ale v kontextu se vztahy ve školním kolektivu a potenciální školní šikanou

KYBERŠIKANA A ŠIKANA TVÁŘÍ V TVÁŘ

Šikana i kyberšikana zpravidla vzniknou tam, kde spolupůsobí tyto faktory:

- **agresivní jednání pachatele**
- **pasivní chování oběti**
- **lhostejnost, nevšímavost, neinformovanost** nebo **SOUHLAS OKOLÍ** v němž k násilné interakci dochází

KYBERŠIKANA A ŠIKANA TVÁŘÍ V TVÁŘ

Shodné charakteristiky:

- **Záměrnost**
- **Děje se opakovaně**
- **Zahrnuje psychické násilí**
- **Způsobuje těžká traumata, obtížně léčitelná**
- **Narušuje identitu oběti**
- **Exkomunikuje oběť nejen z virtuálního, ale i fyzického společenství.**

SPECIFIKA KYBERŠIKANY

Kyberšikana je nová tím, že:

- se jejím nástrojem staly **moderní komunikační technologie** (mobilní telefon, internet)
- se odehrává **ve virtuálním světě**, kyberprostoru, bez kontaktu „tváří v tvář“
- se agresorem může stát **kdokoli**
- oběti šikany „tváří v tvář“ dává možnost „odvety“
- se stále častěji stává prostředkem **msty**
- otevřela úplně novou **dimenzi rozvoje** patologie mezilidských vztahů

KYBERŠIKANA

**Kyberšikana je nebezpečná, obtížně odhalitelná
a obtížně prokazatelná**

**V oblasti šikany i kyberšikany DOCHÁZÍ K TRVALÉMU
POSUNU K HORŠÍMU**

- **neexistují prakticky žádná tabu**
- **věk agresorů se snižuje**
- **brutalita projevů se zvyšuje**

Přímé útoky

- Posílání dehonestujících obrázků přes e-mail nebo mobilní telefony (karikatura a dehonestace spolužáků i učitelů)
- Internetové hlasování „*Kdo je super a kdo není?*“ „*Kdo je největší kráva v šestý třídě?*“
- Interaktivní hraní: X-Box Live a Sony Play Station 2 Network, děti uzamykají před někým hrací místnost, vypouštějí do éteru nepravdivé zvěsti, nebo nabourávají cizí účty.
- Rozesílání zákeřných kódů (viry, spyware, hackování).
- Zasílání pornografických nebo jiných obtěžujících e-mailů a zpráv
- Vydávání se za jiného člověka – svoji oběť.

DŮSLEDKY KYBERŠIKANY A JAK JI ROZPOZNAT

PŘÍMÉ ZNÁMKY	NEPŘÍMÉ ZNÁMKY
▪ Trvalý posměch ▪ Pokořující přezdívka ▪ Ponižování ▪ Hrubé žerty ▪ Nepřátelsky pronášená kritika ▪ Neopodstatněné výtky ▪ Nepřátelské až nenávistné a zejména neopodstatněné výroky a poznámky směrem k oběti	▪ Oběť bývá často sama nebo nadměrně vyhledává společnost dospělého ▪ Působí smutně, depresivně ▪ Chová se nejistě ▪ Emočně labilní se sklonem k pláči, celková výkonnost se zhoršuje (většinou plíživě, ale může i skokově, záleží na intenzitě a formě útoku)

Dlouhodobé, systematické a jiným způsobem nevysvětlitelné odmítání používat mobilní telefon nebo počítač je prvotním, ale zároveň také nejzřetelnějším signálem, že je dítě jejich prostřednictvím napadáno.

Co se děje s obětí

- Je narušena identita oběti, její sebevědomí a sebevnímání, důvěra v okolí
- Dítě zpravidla neví, kdo je agresor a přirozeně podezřívá každého (většinou to je někdo z jeho okolí), nebo ví, kdo to dělá a musí jim neustále čelit např. ve třídě, v obou případech je v permanentním stresu, jehož důsledkem může být zhroucení osobnosti
- Je narušen zdravý rozvoj osobnosti, navíc v citlivém vývojovém období
- “Děti, které jsou obětí šikany, nemohou využít svého potenciálu učit se, protože veškerou energii věnují potřebě cítit se v bezpečí.”

O'Moore, M. (2010) Understanding School Bullying: A guide for parents and teachers.

- “... Ztráta sebedůvěry, nejistota, stres, deprese a potíže ve škole, neochota do ní chodit, a v extrémním případě, snaha o sebepoškozování a sebevražda.”

Hawker and Boulton (2000) as cited in Tippet, N. et al (2010), Prevention and Response to Identity-based Bullying Among Local Authorities in England, Scotland and Wales.

- Dospívající, kteří jsou šikanováni, jsou “mimo” díky neustálé únavě ze stálého napětí a očekávání dalšího šikanozního útoku.”

M. Keane, National Behaviour Support Service, Ireland from Action Plan on Bullying 2013

- **POZOR: OBĚT SE NESVĚŘUJE!**

Vnější projevy oběti

- Vyhledávání samoty
- Vyhledávání společnosti dospělých
- Smutek, deprese, fyzická skleslost a podrážděnost
- Nejisté chování
- Emoční labilita
- Zhoršení spánku
- Zhoršení školního výkonu
- Chození za školu
- Vyhýbání se počítači a mobilu

Sebe-kyberšikana?

- V kyberprostoru lze narazit na velmi specifický fenomén určité formy sebepoškozování
- Na vlastním profilu dítěte najdeme nepěkné poznámky o své vlastní osobě (mám velký zadek) – někdy dítě čeká na vyvrácení takového tvrzení, někdy si až masochisticky nabíhá do opakovaného ponižování a urážení, je-li tato kritika ostatními uživateli posilována
- V určitých případech je dítě schopno vytvořit si více profilů a šikanovat samo sebe – zvenku to vypadá, že je obětí kyberšikany
- Zřejmě případ 14 leté Hannah z Británie na Ask.fm. Účet si založila za zády otce i sestry poté, co jej dostala zakázaný. Měsíce na něm probíhalo šikanování její osoby. Otázkou ovšem zůstává fakt, že 98% negativních komentářů k její osobě bylo zasláno ze stejné IP adresy. Zřejmě je tedy posílala sama sobě. www.bbc.co.uk/news/uk-england-leicestershire-23584769

Happy slapping

- Jde o specifický fenomén, kdy si agresori vyhlédnou náhodnou oběť a napadnou ji. Útok často bývá nečekaný a zákeřný a pro oběť někdy i fatální. Celý útok je natočen a následně uploadován na internet. Cílem je získat co nejvíce shlédnutí či co nejkontroverznější video.
- Na internetu najdete rozhovory s těmi, kdo happy slapping dělají. Mají vlastní názory na to, proč si oběť útok zaslouží (prostě vypadá divně) a často jde o nudu.
- První případ je z Londýna z roku 2005, kdy byl třemi mladíky napaden a ubit bezdomovec.
- Specifickou odnoží je „Bumfights“, kdy si agresori za cíl přímo vybírají bezdomovce – buď jako oběti, nebo točí jakési rvačky bezdomovců
- Lze posuzovat následovně:
 - § 140 Vražda
 - §145 Těžké ublížení na zdraví
 - §146 Ublížení na zdraví
 - §150 Neposkytnutí pomoci

Jak reagovat na zjištěnou kyberšikanu?

- **odlište zda se nejedná o opakovaný konflikt nebo nevhodné škádlení**
- **zachovejte klid, zdržte se jakékoli výrazné emoce**
- **zjištěnou situaci konzultujte se školním metodikem prevence, výchovným poradcem a pověřenou osobou z vedení školy**
- **zvažte zda jste schopni vyřešit situaci vlastními silami nebo je potřebná spolupráce s jinými odborníky - PPP, Policie ČR, OSPOD, jiné organizace zabývající se šikanou)**
- **za každou cenu chraňte oběť před pokračováním kyberšikany nebo před jinými ataky ze strany agresora (vyhrožování k mlčení apod.)**

- **chraňte své zdroje informací, neprozradte je, o případu nehovořte s nikým nezainteresovaným nebo nekompetentním**
- **vyslechněte oběť, agresora (oběť jej většinou zná) a případné svědky, o výpovědích učiňte záznam, výpovědi později konfrontujte – uchovejte všechny případné důkazy (SMS, mail...)**
- **při zjišťování průběhu se zaměřte na: závažnost a četnost napadání, závažnost dopadů na oběť, dobu po kterou napadání trvá, kdo všechno je do dění zapojen a jakým způsobem**
- **oběti poskytněte podporu, zabraňte dalšímu pronásledování, ujistěte ji, že není opuštěná, bezbranná, bezmocná**
- **informujte rodiče oběti i agresora, domluvte společný postup a cíl první pomoci, ujasněte si způsob postihu agresora**
- **vyřidte celý případ důsledně, rychle, bez zbytečných průtahů**
- **k uzavřenému případu se již nevracejte**

ŘEŠENÍ

- **Odlišení šikanování od čtyř základních typů škádlení**
- LASKAVÉ ŠKÁDLENÍ – DIVOKÉ ŠKÁDLENÍ – NEOBRATNÉ NEPŘÍJEMNÉ ŠKÁDLENÍ – AGRESIVNÍ BOLESTIVÉ ŠKÁDLENÍ – PRVKY ŠIKANOVÁNÍ – PRVNÍ STADIUM ŠIKANOVÁNÍ – VYŠŠÍ STADIA ŠIKANOVÁNÍ
- **Odlišení šikanování od příbuzných fenoménů (jednorázový konflikt, rvačka)**

Když nevíte, ptejte se

- Jak prožívá situaci dítě, vůči kterému potenciálně násilná komunikace směřuje?
- Respektují spolužáci, pokud dá dítě najevo, že mu v situaci není dobře a že si nepřeje pokračovat?
- Řeší děti reálný konflikt jako rovnocenní partneři nebo jde o samoúčelné a jednostranné násilí?
- Jedná se o ojedinělý jev nebo se útoky opakují?
- Používejte otevřené otázky (tedy nikoliv uzavřené, na které dítě odpoví „ano“ nebo „ne“, viz uzavřená otázka typu: „Ubližuje ti někdo?“)

První pomoc pro dítě

- Zajistit **důkazy** (otisky obrazovek apod.)
- **Nahlásit**, co se děje, nahlásit profily apod.
- **Blokovat** agresora
- **Neodpovídat** (odpoví-li dítě v afektu, může být bráno jako agresor, ačkoliv je oběť!)

www.stoponline.cz

www.pomoconline.cz

www.linkabezpeci.cz

Desatero dobrého fungování online

(tipy pro prevenci)

- **Důvěřuj, ale prověřuj** (na internetu může být kdokoliv kýmkoliv)
- **Nikdy nesděluj osobní údaje** někomu na netu, nevíš, kam až se pak dostanou (navíc na ulici bys někomu cizímu taky neřekl, kde bydlíš)
- **Nechod' na osobní schůzku** s někým, koho znáš jen z netu (když už musíš, dodržuj pravidla, aby ses z ní vrátil!)
- **Zabezpeč si svůj profil** na neveřejný a sdílej jen informace, které může vědět kdokoliv
- **Chraň a měň svá hesla** k virtuálním účtům
- **Nikdy nikomu neposílej** přes internet ani přes mobil své **nahé fotky** nebo videa (pokud takový materiál máš, měj ho uložený zaheslovaný)
- **Počítej s tím**, že se online konverzace, nebo konverzace v rámci mobilu, může dostat **do ruky dalším lidem** (i když mažeš zprávy ty, nevíš, jestli je maže druhá strana, jestli jí někdo neukradne účet, nebo jestli konverzaci nekopíruje dál)
- **Vyvažuj čas na internetu** s časem venku
- **I na internetu se chovej slušně** (nikoho neurážej, nenapadej, nebuď vulgární)
- Nikoho bez jeho souhlasu **nenatáčeš, nefot' a nenahrávej online.**

Policie, kyberšikana a škola

- **Kyberšikana** jako taková **není kriminalizována**
- Nelze ji postihnout trestněprávně ani jako přestupek nebo správní delikt
- Lze použít projevy šikany, naplňující skutkové podstaty jednotlivých trestných činů či přestupků
- K naplnění skutkové podstaty protiprávního jednání postačí jednorázový útok
- Pokud škola uzná, že by šikanózní chování mohlo splňovat výše uvedené, lze postupovat dle § 59 tr. ř. – lze podat oznámení na policii

Policie, kyberšikana a škola

- **Pokud rodiče nespolupracují,** lze využít ustanovení § 22 odst. 3 písm. b) ŠkolZ, podle kterého jsou zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků povinni se na vyzvání ředitele školy nebo školského zařízení osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte nebo žáka
- Méně závažné šikanózní jednání škola řeší formou výchovných opatření (škola by měla zavést oceňování kladných příkladů a nešetřit pochvalami, je to nejlepší prevence před patologií)

Kyberšikana v občanském a trestním zákoníku

Kyberšikana zatím není trestný čin, můžeme se však opřít o následující paragrafy:

- **Porušení práva na ochranu osobnosti** (§ 11-16 NOZ)
 - natočení videa nebo pořízení fotografie a následné zveřejnění bez souhlasu zobrazených osob, zveřejnění osobních informací o jiné osobě.
- **Účast na sebevraždě** (§ 144 TZ) – např. zaslání SMS oběti s úmyslem vyvolat u ní rozhodnutí k sebevraždě.
- **Vydírání** (§ 175 TZ) – pachatel např. nutí oběť k šikanování další osoby pod pohrůžkou zveřejnění citlivých fotografií oběti.
- **Útisk** (§ 177 TZ) – pachatel např. zneužívá strachu oběti a k něčemu ji nutí, a to bez pohrůžky násilím.

Kyberšikana v občanském a trestním zákoníku

- **Poškození cizích práv** (§ 181 TZ) – pachatel např. uvede oběť v omyl vydáváním se při chatování za jinou osobu a způsobí jí tím vážnou, nemajetkovou újmu.
- **Porušení tajemství dopravovaných zpráv** (§ 182 TZ) – např. „odposlech“ odesílaného e-mailu.
- **Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí** (§ 183 TZ) – např. zveřejnění fotografií z telefonu oběti.
- **Pomluva** (§ 184 TZ) – např. vytvoření webových stránek zesměšňujících oběť, šíření nepravdivých komentářů o jiném uživateli v sociální síti atp.
- **Sexuální nátlak** (§ 186 TZ) – donucení k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování

Kyberšikana a trestní zákoník

- **Šíření pornografie** (§ 191 TZ) – např. zasílání pornografických videí, vč. dobrovolného zachycení vlastního obnaženého těla, osobě mladší 18 let.
- **Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií** (§ 192 TZ)
 - např. přeposlání MMS s fotografií osoby mladší 18 let předstírající sexuální styk.
- **Zneužití dítěte k výrobě pornografie** (§ 193 TZ)
- **Ohrožování výchovy dítěte** (§ 201)
- **Krádež** (§ 205 TZ) – ukradení profilu či virtuální identity, pokud tím způsobí majetkovou škodu
- **Podvod** (§ 209 TZ)
- **Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací** (§ 230 TZ)

Kyberšikana a trestní zákoník

- **Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231 TZ)**
- **Poškození cizí věci (§ 228 TZ)** – např. úmyslné poškození mobilu oběti zasláním viru.
- **Šíření toxikomanie**– např. výsměšné poznámky na sociálních sítích o drogové abstinenci oběti v úmyslu podněcovat ke zneužívání návykové látky nebo svádět k tomu oběť (nevztahuje se na alkohol). (§ 287 TZ)
- **Nebezpečné vyhrožování (§ 353 TZ)** – např. zasílání výhružných SMS schopné vzbudit důvodnou obavu.
- **Kyberstalking (§ 354 Trestního zákoníku, zák. č. 40/2009 Sb.)**
-Lze se jím dopustit TČ nebezpečného pronásledování
- **Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356 TZ)**

Děti jako pachatelé

- Dítě mladší 15 let není trestně odpovědné
- Mladistvý je trestně odpovědný, pokud je dostatečně rozumově a mravně vyspělý bez ohledu na zletilost dle občanského zákoníku

Trest u dětí mladších 15 let

- Uložení trestu - opatření zpravidla předchází pedagogicko-psychologické vyšetření
- Dítě (12-15 let) může dostat uloženo některé z následujících opatření (§ 93 odst. 1 ZSVM):
 - a) výchovnou povinnost**
 - b) výchovné omezení**
 - c) napomenutí s výstrahou**
 - d) zařazení do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče**
 - e) dohled probačního úředníka**
 - f) ochrannou výchovu**
- Výsledek trestního řízení lze medializovat pouze po nabytí právní moci rozhodnutí a anonymně

Porušování autorských práv a nelegální stahování

Autorský zákon a internet

- Pro vlastní potřebu lze vytvářet kopie digitálních děl kromě počítačových programů a elektronických databází. Legálně je tak možné vytvářet vlastní kopie CD a DVD záznamů, kopírovat MP3 soubory na přehrávače apod.
- Kopírování učebnic jen pro vnitřní potřebu školy
- Při kopírování se nesmějí obcházet ochranná opatření proti kopírování.
- Aktivita na tzv. P2P sítích jsou obvykle protiprávní.
- Vystavení díla na internetu = sdělení díla veřejnosti = užití díla nad rámec tzv. volného užití.

Porušování autorských práv

Časté porušování autorských práv:

- Neoprávněné užívání softwaru
- Neoprávněné zasahování do počítačového programu
- Obcházení ochrany proti kopírování
- Nedodržení citační licence (např. bez uvedení zdroje)
- Neoprávněné sdělování díla veřejnosti

Warez – subkultura, nakládání s autorskými díly v rozporu s autorským právem

PREVENCE aneb co by děti měly vědět

Porušování práva na ochranu osobnosti a autorských práv nemusí být beztrestné:

ochrana osobnosti – odstranění, morální zadostiučinění, náhrada nemateriální újmy

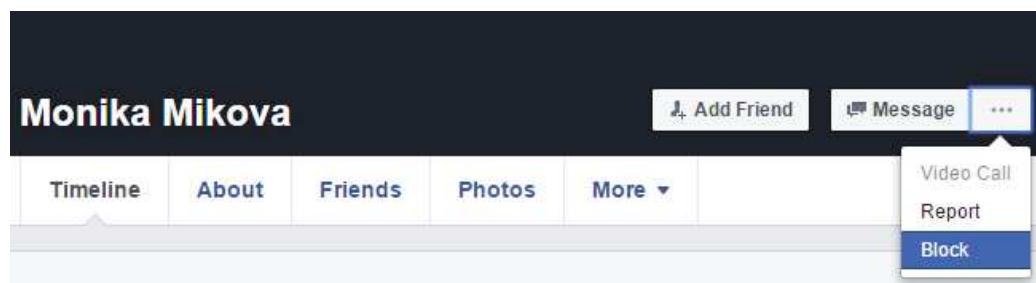
- přešupek proti občanskému soužití
- trestný čin pomluvy
- trestný čin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací

ochrana autorských práv – náhrada škody, přešupek, trestný čin

- přešupek proti autorskému právu
- trestný čin porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi

JAK SE BRÁNIT ÚTOKŮM?

- > Blokovat
- > Reportovat
- > Dokládat <Alt-PrtScr> , <PrtScr>

- > nickname
 - > žádné kontaktní informace
- Facebooku dávat nemusíte

JAK SE BRÁNIT ÚTOKŮM?

The screenshot shows the 'Obecná nastavení účtu' (General account settings) page. On the left is a sidebar with various settings categories. The main content area is titled 'Obecná nastavení účtu'. It includes fields for 'Jméno' (Name) and 'Uživatelské jméno' (Username), both with 'Upravit' (Edit) links. Below these is the 'E-mail' section. It shows a 'Primární kontakt' (Primary contact) with a radio button and a text field. Below this is a link 'Přidat jiný e-mail nebo číslo mobilního telefonu' (Add another email or mobile number), which is highlighted by a red arrow. There are two checkboxes: 'Používat Facebook e-mail' (Use Facebook email) which is checked, and 'Povolit přátelům, aby moji e-mailovou adresu zahrnuli do stahování informací' (Allow friends to include my email address in information downloads) which is unchecked. At the bottom are 'Uložit změny' (Save changes) and 'Zrušit' (Cancel) buttons.

Obecné

- Zabezpečení
- Soukromí
- Timeline a označování
- Blokování
- Jazyk
- Upozornění
- Mobile
- Sledující
- Aplikace
- Reklamy
- Platby
- Zprávy podpory
- Videa

Obecná nastavení účtu

Jméno [Upravit](#)

Uživatelské jméno [Upravit](#)

E-mail

Primární kontakt ☐ [text field]

[Přidat jiný e-mail nebo číslo mobilního telefonu](#)

☒ Používat Facebook e-mail: [text field]
Váš Facebook e-mail je založený na vašem veřejném uživatelském jménu.
E-maily odeslané na tuto adresu jsou předány na váš primární e-mail.

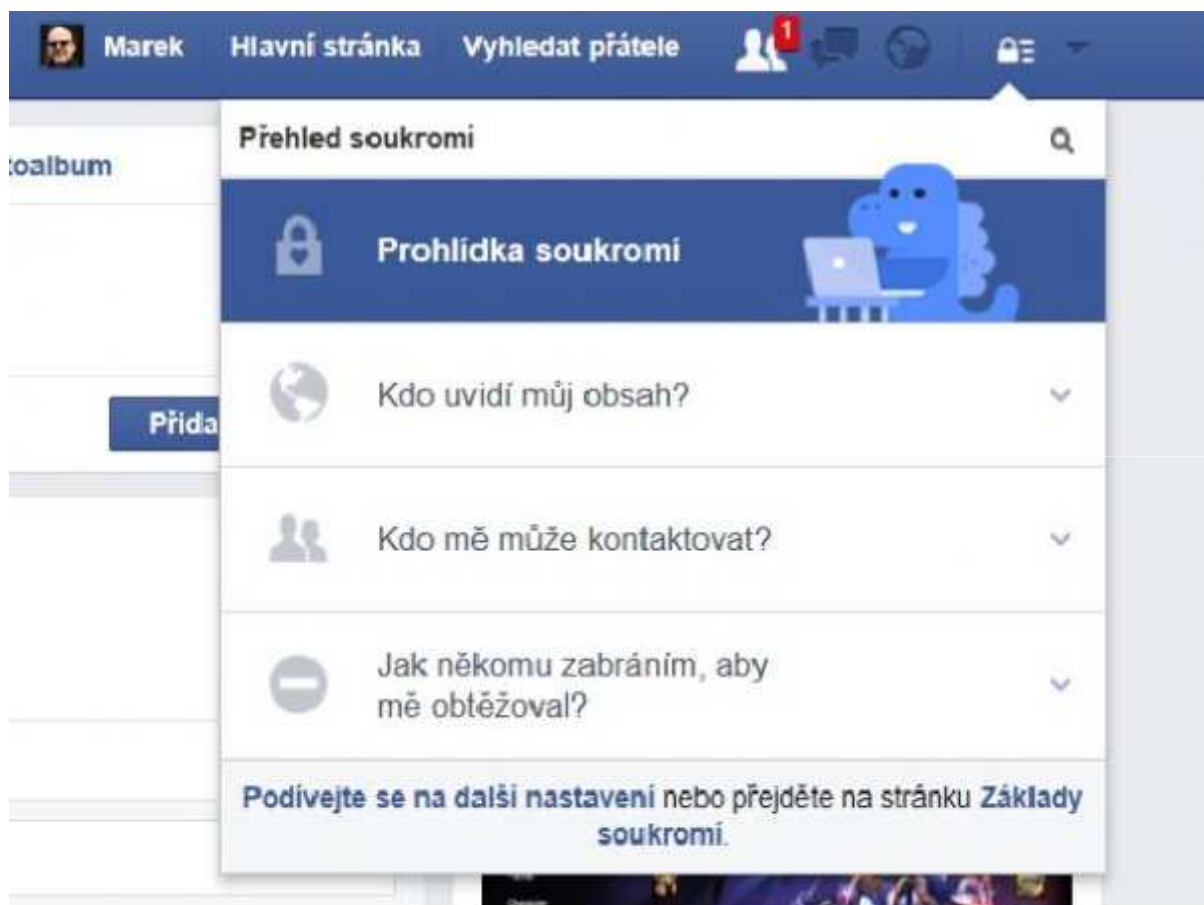
☐ Povolit přátelům, aby moji e-mailovou adresu zahrnuli do stahování informací

[Uložit změny](#) [Zrušit](#)

- Pro nedůležité věci (a mezi ně patří Facebook) si poříďte oddělenou e-mailovou adresu.
- Zamezíte tak spamování všemi otravnými věcmi, statusy, notifikacemi, přehledy aktivit, udělenými lajky apod.
- V neposlední řadě zamezíte šíření jednoho z vašich nejsilnějších digitálních otisků.

Návod na nastavení profilu

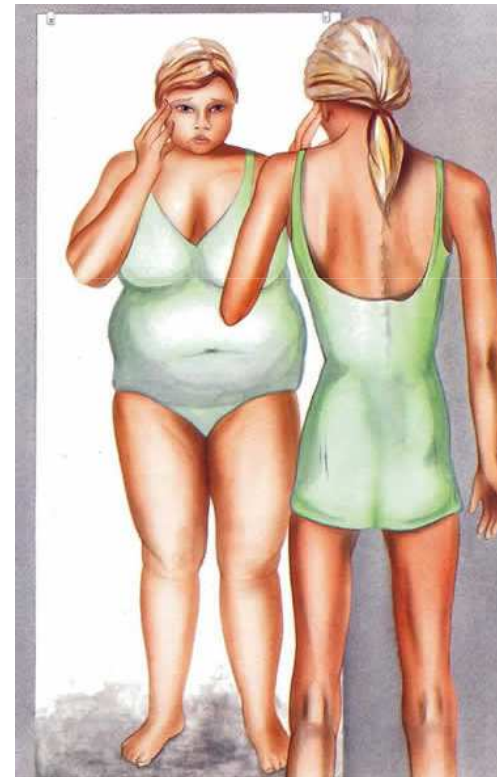

<https://goo.gl/0f5yha>

To je nula, nikoliv
velké písmeno O 😊

Nevhodný a nezákonný obsah na internetu

ProAna weby a blogy

Obsah a specifika Pro-ana webů

- Podpora a místo sdružování anorektiček
- Sdílení diet a receptů
- Návodů na to, jakým sociálně akceptovatelným způsobem prezentovat svou dietu (veganství atd.)
- Soutěže v hubnutí nebo naopak podporující společné hubnutí
- Vyjadřování soucitu a politování po excesech, jako je přejedení nebo jiný prohřešek
- Rady jak se nejlépe vyvracet, či doporučování laxativ a diuretik, či dávidel
- Návodů, jak skrýt hladovění před rodiči a lékaři
- Sdílení informací, jak snížit vedlejší příznaky anorexie
- Zveřejňování svých fotografií, mír, váhy a pokroků za účelem získání ocenění
- Rady, jak překonat záchvaty hladu

Zdroj: volně zpracováno a přeloženo dle wikipedie a Pro-ana webů

Pro Ana jako módní trend

- Obrázky
- Video a klipy
- Citáty (...*Hlad bolí, ale štíhlost za to stojí...*)
- Odkazy na spirituálně-estetický přesah
(čistota těla, obrazy andělů)

Obsah navádějící k nezdravému životnímu stylu

Sebepoškozování

1. Webový obsah propagující sebepoškozování a sebevraždy
2. Sebevražedné úmysly na sociálních sítích – nepodceňovat

http://cs-cz.facebook.com/help/?faq=216817991675637&in_context?em_x=22

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ – hlásit výskyty

facebook CENTRUM NÁPOVĚDY

Hledat v Centru nápovědy

Zpět n

Něco nefunguje

Nahlášení zneužití nebo porušení podmínek

Reklamy a řešení pro společnosti

Centrum bezpečnosti

Fórum komunity

Nahlášení zneužití nebo porušení podmínek » Nahlášení porušení podmínek » Nahlášení poi

▼ **Jak mohu pomoci někomu, kdo na tomto webu vyjádřil sebevražedné úmysly?**

Pokud jste na Facebooku narazili na přímou hrozbu sebevraždou, okamžitě se obraťte na bezpečnostní složky nebo na linku pro prevenci sebevražd.

- Pomoc s kontaktováním místní organizace pro prevenci sebevražd naleznete po kliknutí [sem](#).
- Chcete-li nahlásit sebevražedné úmysly zveřejněné na Facebooku, klikněte [sem](#).
- Potřebné informace o tom, jak rozpoznat a reagovat na sebevražedné varovné signály, naleznete [zde](#).

Přímý odkaz · Sdílet

FACEBOOK HLÁŠENÍ SEBEVRAŽEDNÝCH ÚMYSLŮ

Nahlásit sebevražedný obsah

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ: Pokud se na Facebooku setkáte s přímou hrozbou sebevraždy, okamžitě uvědomte příslušné orgány nebo linku pro prevenci sebevražd.

Vaše e-mailová adresa:

E-mailová adresa, na které jste k zastižení. Pokud máte přístup ke svojí přihlašovací e-mailové adrese, zadejte ji.

Celé jméno osoby, která zveřejnila obsah:

Uveďte přesné křestní jméno a příjmení, jak se zobrazuje na Facebooku.

Webová adresa (URL) profilu dané osoby nebo vedoucí k dané osobě ve vyhledávání:

Doplňující související informace:

Odeslat

Zrušit

Extremismus

- Prosazování intolerance a rasové nesnášenlivosti
- V ČR nelegální
 - založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (§ 403 TZ)
 - projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka (§ 404 TZ)
 - popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia (§ 405 TZ)
 - kvalifikovaná SPTČ
 - okolnost podmiň. použití vyšší trestní sazby
- Registrace domény – hosting nejčastěji v USA

Extremismus v kyberprostoru

- Internet je prostorem pro neomezené sdílení čehokoliv
- Potřeba mladých lidí někam patřit, komunity
- Extrémisté využívají vše, co kyberprostor nabízí
 - WWW
 - FTP
 - E-maily (newslettery..)
 - Informační portály (<http://cz.altermedia.info/>, <http://zvedavec.org>).

NETOLISMUS

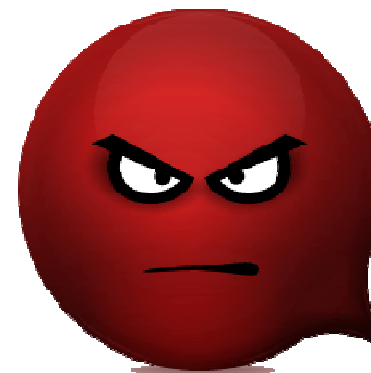
- **Závislost na virtuálních drogách**
 - Počítačové hry (online i offline), mobil (tablet, i-Pod), internet

NETOLISMUS

- **Znaky:**

- Několik hodin denně
- Při zákazu agresivita a nespokojenost
- Nespokojenost při odjezdu na víkend, kde není signál
- Zvyšování tolerance
- Neschopnost se ovládat
- Lhaní svému okolí o době činnosti

SYNDROM FOMO

Z angličtiny „Fear of missing out“

- **Znaky:**

- Postihuje cílovou skupinu 18 až 30 let
- Patří do skupiny tzv. „nelátkových závislostí“ (podobně jako netol.)
- Vyvolává pocit zmaru a nespokojenosti
- Uživatel má pocit, že v životě něco proměškal, dělá špatně
- Vede k závisti (jak to, že ostatním se daří tak dobře)
- Vede k sebeobviňování (nejsem tak dobrý/dobrá jako ostatní)
- Rozmrzelost, nervozita, pocit nestíhání, vyloučení z komunity

Přitom nejde o nic jiného, než propadnutí dojmu, který o sobě vytváří ostatní uživatelé internetu na sociálních sítích, který je zpravidla mnohem pozitivnější, než jaká je skutečnost.

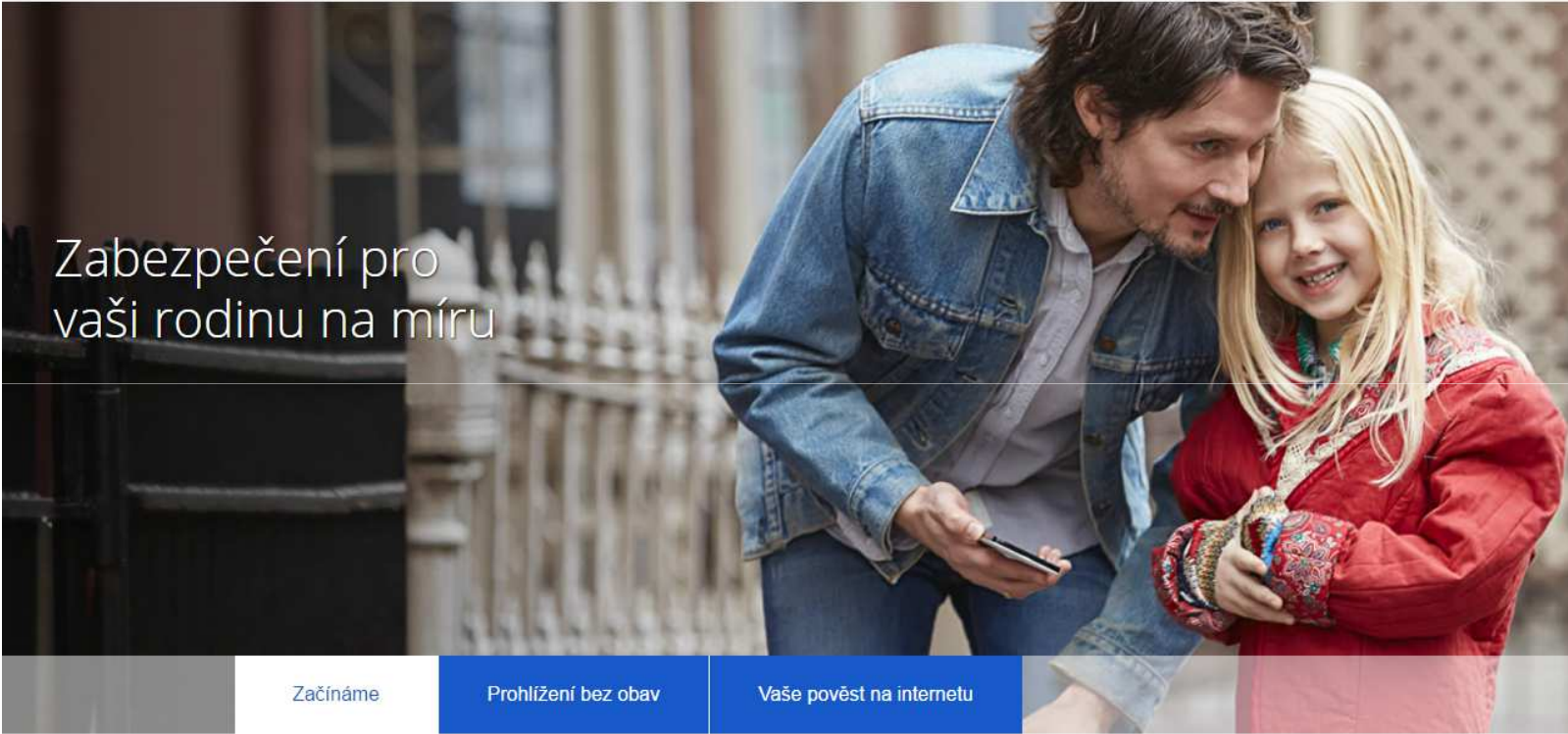
Jak nebezpečím předcházet?

- Posílit sociální kompetence
- Naučit jak navazovat a udržovat zdravé vztahy s vrstevníky
- Mluvit otevřeně, asertivně, přijímat a dávat zpětnou vazbu
- Naučit je být slušnými lidmi, kteří mají svá práva a respektují druhé

Google Centrum pro bezpečnost

 Centrum pro bezpečnost

[Domovská stránka](#) [Pro všechny](#) **[Pro rodiny](#)** [Bezpečnostní nástroje](#) [Partneři](#) [Informační zdroje](#)

Zabezpečení pro
vaši rodinu na míru

[Začínáme](#) [Prohlížení bez obav](#) [Vaše pověst na internetu](#)

TÉMATA
Úvod
Základy zabezpečení v
rodině

Připravte se
Jakožto rodič nebo opatrovník víte, co je pro vaše děti nejlepší a jak jim
 [Sdílet](#)

**BEZPEČNOSTNÍ
NÁSTROJE**
Objevte pět nejlepších
bezpečnostních funkcí Google
určených k zabezpečení vaší

<https://www.google.cz/safetycenter/families/start/>

Google Family Link

Family Link

With the Family Link app from Google, you can stay in the loop as your kid explores on their Android* device. Family Link lets you create a Google Account for your kid that's like your account, while also helping you set certain digital ground rules that work for your family — like managing the apps your kid can use, keeping an eye on screen time, and setting a bedtime on your kid's device.

GET STARTED

<https://families.google.com/familylink/>

Microsoft Rodina

Používáním tohoto webu souhlasíte s použitím cookies pro analýzy, přizpůsobení obsahu a reklamy.

[Další informace](#) ×

Store ▾

Produkty ▾

Podpora

Hledat na webu Microsoft.com

0 Přihlásit se

Účet

Vaše informace

Ochrana osobních údajů

Zabezpečení

Platby a fakturace

Služby a předplatná

Zařízení

Rodina

Podpořit a zjednodušit digitální život své rodiny

Přihlaste se k účtu Microsoft, abyste mohli nastavit a spravovat digitální život své rodiny na počítačích s Windows, na Xboxu a na mobilních zařízeních. Sdílejte se svou rodinou to, co je pro vás důležité.

Přihlásit se

[Vytvoření účtu](#)

Nakupování, které nepřekročí rozumné limity

Děti si můžou koupit, co chtějí, za peníze, které jim dáte na jejich účet Microsoft. Nebudou potřebovat vaši kreditní kartu a nedovolíme jim kupovat věci, které jsou pro ně příliš staré.

Lokalizujte si děti na mapě

Už se nebudete muset pořád ptát „Kde jsi?“, když děti budou mít zapnuté svoje telefony s Windows. Dospělí v rodině můžou na svých telefonech kontrolovat, že jsou jejich děti v pořádku.

Okno do jejich digitálního světa

Sestavy aktivit umožňují kontrolovat online aktivity dětí. Pokud potřebujete, můžete zablokovat konkrétní aplikace, hry nebo weby.

Vytvoření správných návyků pro dobu strávenou s telefonem

Můžete si společně promluvit o správných návycích a nastavit omezení doby, kterou můžou strávit s telefonem.

<https://account.microsoft.com/family/>

Děkuji za pozornost

